

Sorgplan

for

Brobykolerne

Havde besøgt min ven på hospice.

Gad vide, hvorfor folkeskolen brugte så mange timer på at lære mig tysk grammatik og ikke et eneste øjeblik på, hvordan jeg skal tackle det her ...

Omsorgsplan for Brobyskolerne

Når en elev mister.....

Underretning:

Kontaktlærer og ledelse underretter hinanden.

Kontaktlæreren kontakter familien - kondolerer

- hvad er der sket
- hvad må vi fortælle klassen
- er der noget vi kan gøre for jer
- hvordan tager eleven det
- bede hjemmet give besked om, hvornår eleven kommer i skole, så vi kan tage godt imod ham/hende

Tine Sjørup vil gerne give supervision i situationen

Kontaktlæreren underretter klassens lærere, inden man møder i skolen (sammenkalder evt. sit team).

Ledelsen underretter alle øvrige lærere samt SFO og pedel før skolestart.

Klasser, som er tæt på den sorgramte, underrettes første time af kontaktlæreren (evt. skemaomlægning).

Ledelsen og kontaktlærer aftaler, hvordan skolen kondolerer (personlig kontakt - kom gerne to). Går den sorgramte i indskoling, får klassens forældre besked på intra om det skete. Se bilag. Hvis skolen bliver bedt om at underrette en elev om et dødsfald, bør kontaktlæreren være til stede.

N.B. Hvis der er søskende, som har mistet, skal kontaktlæreren aftale hvordan familien kontaktes, så der ikke gøres forskel.

Underretning af den sorgramtes klasse:

Kontaktlæreren orienterer som aftalt med familien (vi råder til, at sandheden skal siges – uanset årsag. Sandheden gør ondt, men fortielse og løgn gør endnu værre).

Bruge tid på at snakke med eleverne om det skete og de tanker, som følger.

Lære eleverne om sorg og sorgreaktioner, og om hvordan vi omgås den sorgramte (se bilag).

Klassen kan skrive brev til den sorgramte. Venner opfordres til at tage på besøg. Danne netværk.

Snak om, hvordan vi modtager den sorgramte, når han/hun kommer i skole - undgå tavshed.

Klassen opfordres til at samle ind til båret/buket/krans.

Begravelsen.

I de større klasser kan læreren i forståelse med familien deltage i begravelsen sammen med elever. Hvis elever i de mindre klasser (til og med 6. kl.) deltager, bør de ledsages af forældre. Kontoret sørger for buket/krans fra skolen.

Opfølgning:

Det er vigtigt at være til stede for barnet, så det ikke ikke føler sig ensomt og isoleret. Vær opmærksom, tal om det skete, spørg til hvordan barnet har det. "Jeg er her, hvis du har brug for mig". Besøg gravstedet sammen med klassen.

Vær opmærksom på

- børns skyldfølelser
- ændret adfærd
- at børn kan reagere lang tid efter dødsfaldet
- at børn kan reagere på andre ting, end det de egentlig er kede af
- at børn sørger i kortere tid ad gangen - har brug for pauser til leg
- at børn reagerer forskelligt
- om eleven har en eller flere fortrolige
- kammeraternes adfærd
- at barnets tab er et livsvilkår, som kan blive ved med at dukke op
- opfordre til, at barnet kommer i sorggrupper, hvis det har behov
- at være opmærksom og spørge ind til mærkedage
- evt. sammen gå til gravsted

Det kan være en god ide, at lærere får opfølgende samtaler med Tine Sjørup

Hvis dødsfaldet sker i ferien:

Den, som først får besked, orienterer ledelse + klasselærer.

Kontaktlæreren orienterer klassens lærere.

Kontaktlæreren kontakter familien som tidligere omtalt.

Kontaktlæreren sørger om muligt for bærebuks fra klassen - ledelsen fra skolen.

Kontaktlærer deltager om muligt i begravelsen.

Resten af planen gennemføres efter ferien.

Er kontaktlæreren ikke i stand til ovennævnte, skal ansvaret gives videre.

Hvis en elev dør

Underretning:

Kontaktlærer og ledelse underretter hinanden.

Kontaktlæreren kontakter familien - kondolerer

- hvad er der sket

- hvad må vi fortælle klassen (Vi råder til, at sandheden skal siges – uanset årsag. Sandheden gør ondt, men fortielse og løgn gør endnu værre).

- er der noget vi kan gøre for jer

- orientere om, hvad vi gør på skolen

Klassens lærere underrettes af deres kontaktlærer, inden man møder i skolen.

Ledelsen underretter alle øvrige lærere, personale i fritidsordningen, pedellen, sekretæren o.a. inden skolestart.

Inden skoledagens start holdes et formøde mellem klassens lærere, ledelsen og ressourceperson, hvor dagen planlægges.

Klasserne underrettes første time af klasselæreren (evt. skemaoplægning).

Ledelsen og kontaktlærer aftaler, hvordan skolen kondolerer (personlig kontakt).

Forældre til elever i grundskolen får besked på intra, så de kan tale med deres barn om det skete. Se bilag.

I de mindre klasser orienteres sorgramte elevers (klassekammerater og legekammerater) forældrene personligt, inden skoledagen er ovre.

Der indkaldes til forældremøde i afdødes klasse inden begravelsen (bilag).

Ledelsen sørger for, at der flages på halv.

Mindehøjtidelighed i salen for alle (den berørte klasse er med til at arrangere højtideligheden):

- ledelsen sørger for stearinlys og blomster
- mindeord (ledelse + evt. lærer)
- 1 min. stilhed
- fællessang (bilag) - ledelsen sørger for trykning eller overhead
- evt. oplæse digt
- lytte til musik (cd)
- oplæsning af relevant børnelitteratur

Resten af dagen:

Kontaktlæreren + anden lærer efter kontaktlærerens ønske er sammen med den sorgramte klasse resten af skoledagen.

På dagen kan man:

- snakke (bilag)

- gå en lang tur
- høre musik (stemningsfyldt, afslappende)
- skrive brev til forældrene (hvordan vi oplevede afdøde i skolen, som kammerat)
- aftale at samle billeder
- sætte lys og blomster på afdødes bord

Husk at give børn pauser til leg og frit samvær.

Kontaktlæreren sørger for, at elever ikke mod deres ønske sendes hjem til et tomt hus efter skoletid.

Man skal være opmærksom på, at der kan være andre sorgramte klasser, f.eks, naboklasser og klasser med søskende til afdøde. (se under "Når elev mister...")

Tiden op til begravelsen:

Kontaktlæreren kontakter igen hjemmet vedr. begravelsen og klassekammeraters deltagelse. Der orienteres om, hvad vi foretager os i klassen.

Læreren støtter eleverne i at handle. Det kunne f.eks. være:

- mindehøjtidelighed i klassen (spille musik som afdøde kunne lide, anekdoter om afdøde - klassens lærere og evt. andre elever inviteres)
- blomster og lys på bordet hele ugen
- samle ind til blomster til begravelsen - skrive navne på bånd til båret
- opfordre til at elever, som er "kommet i huset", besøge afdødes forældre
- planlægge deltagelse i begravelse - evt. handling (eks. elever skriver brev/ tegner til afdøde - elever lægger blomster på kisten)

- besøg af præsten, som kan fortælle om begravelsens forløb.
- planlægge samling efter begravelsen
- forskellige måder at markere den afdøde på
- skrive dagbog, digte, stile

Forældremødet:

Ud over en orientering og snak om det skete kan man:

- planlægge evt. deltagelse i begravelse (i mindre klasser bør elever ikke deltage uden forældre).
- få besøg af Tine Sjørup, som kan fortælle om børns sorgreaktioner, og hvordan vi bør tackle situationen.

Begravelsen:

Ledelsen sørger for bårerbuket fra skolen og informerer pedellen om, hvornår der flages.

I forståelse med familien deltager klassen, klassens lærere samt en fra ledelsen.

Deltagelsen med elever foregår som aftalt på forældremødet.

Opfølgning:

Livet skal gå videre, og efter begravelsen er der behov for en normal hverdag, men der skal altid være plads til en snak om, hvordan vi har det og til at mindes afdøde.

Man kan f. eks.:

- besøge gravstedet sammen med klassen
- markere afdødes fødselsdag og dødsdag
- gå i kirke på Allehelgensdag.
- få besøg af skolepsykolog
- arbejde med døden som emne
- tale med børn om forskellige sorgreaktioner

Se i øvrigt under opfølgning ved "Når et barn mister..."

Efter begravelsen er det vigtigt at fastholde kontakten til hjemmet endnu en periode.

Hvis dødsfaldet sker i ferien:

Den, som først får besked, orienterer ledelse + klasselærer.

Kontaktlæreren orienterer klassens lærere. Ledelsen orienterer skolens øvrige personale (f.eks. på intra)

Kontaktlæreren kontakter klassens forældre/elever på tlf.

Kontaktlæreren sørger for bårerbuket fra klassen - ledelsen fra skolen.

Kontaktlærer+ ledelse deltager om muligt i begravelsen.

Kontaktlæreren kan sørge for, at eleverne (evt. forældre) samles før og efter begravelsen.

Mindehøjtidelighed foregår 1. skoledag efter ferien.

Hvis klasselæreren ikke er i stand til ovennævnte, skal ansvaret gives videre.

Når en medarbejder mister.....

Underretning:

Kollegaer og ledelse underretter hinanden.

Ledelsen kontakter medarbejderen

- kondolerer
- hvad er der sket
- hvad må vi fortælle og til hvem (skal eleveres forældre orienteres)
- er der noget vi kan gøre for jer - er der netværk
- spørge ind til tidspunkt for begravelse og holdning til deltagelse
- sender buket hjem

Tine Sjørup vil gerne give supervision i situationen og som opfølgning

Klasser, som er tæt på den sorgramte, underrettes første time af klasselæreren

Ledelsen undersøger, hvem der ønskes som støttepersoner (se oplysningsskemaer på kontoret)

Ledelsen og nærmeste kollegaer aftaler, hvordan skolen kondolerer (personlig kontakt - kom gerne to), deltagelse i begravelse/bisættelse, opfølgning m.v.

Alle kollegaer, som ønsker det, får fri til at deltage i begravelsen.

Kontoret sørger for buket/krans fra skolen ved begravelsen.

Snak med eleverne om, hvordan vi modtager den sorgramte, når han/hun kommer i skole - undgå tavshed.

Klassen opfordres til at samle ind til båret/buket/krans.

Tine aftaler med nærmeste medarbejdere, hvordan der følges op.

Hvis dødsfaldet sker i ferien:

Den, som først får besked, orienterer ledelsen

Ledelsen orienterer øvrigt personale

Herefter træder ovenstående i kraft

Er ledelsen ikke i stand til ovennævnte, skal ansvaret gives videre - evt. til Tine.

Hvis en medarbejder dør

Som ved elevs dødsfald – derudover:

Medarbejdere, der ønsker det, skal have mulighed for at blive fritaget for undervisning/arbejde efter budskabet om dødsfaldet

Ledelsen kontakter afdødes familie, evt. af flere omgange. Først for at kondolere, siden for at spørge familien i forhold til begravelse/ bisættelse med hensyn til deltagelse fra skolens side.

Medarbejdere, der ønsker at deltage i kollegas begravelse, får fri til det.

Danmarks Læreforening, BUPL eller PMF kan kontaktes for krisehjælp

Materialekasse står på papirdepotet.

Indhold: Omsorgsplan
Lys, stager, vase
Sange/salmer
Musik (cd)
Overhead med sange/salmer
Liste over skøn- og faglitteratur, som findes på biblioteket
Faglitteratur om krise og sorg

Udarbejdet af Tine Sjørup, Kurt Hansen og Birgit Baagø d. 30. okt. 2013
Godkendt af skolebestyrelsen d. 27.-11.-2013

